

SVENSK MUSIKTIDNING

Nr 17.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Vasa 619.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 1 November 1898.

Expedition: Kungstenagatan 56.

Pris: Helår 5 kr. Lösennummer 25 öre.
Annonspolis 20 öre pr petitrad.

18:e Årg.

Harold Bauer.

Äterigen är det en son af Albion, hvilken i egenskap af främmande pianovirtuos inleder konsertsäsongen; förra året var det Leonard Borwick såsom lady Hallés följeslagare, nu, i dessa dagar, är det mr Harold Bauer. En viss motsats råder dock mellan dessa båda konstnärer i det hänseendet, att då Borwick egentligen gjort sin pianistiska talang känd i hemlandet, men utom detta var föga känd, är fallet tvärtom med hr Bauer, och han har, som vi här nedan skola få se, sjelf förklarat hvarföre. Såsom förut af oss okända storheter ha båda presenterat sig här; Leonard Borwick lemnade oss med eröfring af publikens bästa sympatier, få se om Harold Bauer gör samma lycka. Såsom hans förelöpare går emellertid ryktet om nyss vunna stora triumfer i danska hufvudstaden, och »Dannebrog» förklarar honom jembördig med tidens främsta pianister, en Paderewski, Busoni och Eugen d'Albert, medan en annan dansk tidning ställer honom närmast Moritz Rosenthal. Hr Bauer, säger denna, besitter alla egenskaper att trycka med sig den stora publiken: enorm teknik, kolossala krafter, imponerandeläthet att framföra sina hexkonster. Af tyska tidningar berömmes konstnären å andra sidan för

stor mångsidighet, temperament och känsla i föredraget. Vi få nu sjelfva döma.

Harold Bauer är född i London 1873 och debuterade der vid 10 års ålder som — violinist. Han gjorde detta med så stor framgång, att han under nio år fortfor att uppträda som violinvirtuos i Englands stora städer. Emellertid egnade han sig äfven åt pianospelet med den ifver, att violinen

Harold Bauer.

blef lagd åsido. År 1892 begaf han sig till Paris, der han studerade för den världsberömda pianisten Ignaz Paderewski och blef snart engagerad för konsertresor i åtskilliga europeiska länder, besökande Spanien, Holland, Tyskland, Polen, Österrike-Ungern, Ryssland och nu, under hr Strakoschs impresariat, Skandinavien. Men i hemlandet har pianisten Bauer ännu icke gjort sig bekant som sådan. Då en

tidningsman i Köpenhamn nyligen sporde honom hur detta kommer sig, lemnade han följande förklaring. »Såsom pojke och ung man gaf jag konserter i London som violinist, och jag vill ej att publiken nu skall undra öfver att jag har blifvit pianist. Jag tror icke att man redan nu vill taga mig au sérieux, och det kunde hända att man resonerade som så: »Gud vet hvilket instrument han spelar på när han kommer hit nästa år — kontrabas, dragbasun eller triangel?» Den pianistiska rang herr Bauer nu har uppnått, att döma af hans konstnärliga triumfer och kritikens lof-ord, föranleder väl emellertid att han snart måste tillfredsställa Londonpublikens lätt förklarliga åtrå att få göra bekantskap med hans nya talang. Med den öfversvämnning af »pianovirtuoser» som råder i vår tid vill det dock mycket till för dem att taga första priset. Ryktet stöter allt för ofta falskt i basunen, för att icke

impresariernas reklamer skola misstros. Derför händer ock, att den verkliga talangen, den sanna storheten, blir förbisedd till dess den gör sig känd genom sitt egna värde. »Många äro kallade, men få utvalda». Det skulle vara oss kärt att bland dessa senare få räkna den unge pianohjelte, som nu gästar oss.

»Paradiset och Perin»

af

Robert Schumann.*

Kristi Himmelfärdsdag 1843 i skymningen satt i ett stilla hem vid en tyst gata, Inselstrasse n:r 5, i Leipzig en man lutad öfver ett manuskript. Mannen var uppenbarligen en drömmare; man kunde se det på hans ögon, hvilka än hvilade på det framförliggande manuskriptet än rigtades mot höjden. Hvad männe han tänkte? Ej var det sorgsna tankar, som dvaldes innanför hans höga panna, tvärtom vitnade det glada uttrycket, som hvilade öfver det blida ansigtet, om belåtenhet. Kasta vi en blick nederst på det med de äfventyrligaste tecken, noter och ord, fullskrifna bladet, finna vi förklaringen öfver mannens belåtna min; han har nederst med stora bokstaver ritat ordet *Fine*. Det var uppenbarligen tillfredsställelsen att ha slutit ett stort arbete, som lyste ur hans ögon. — Nu öppnas dörren till det tysta arbetsrummet och öfver tröskeln träder en kvinna. Med fasta steg går hon fram till mannen; hon har helt säkert föresatt sig att störa den i tankar försjunkne, att tvinga honom från arbetsbordet. Vännerna ha förgäves flere dagar väntat honom hos Poppe, en liten restaurant (Burgstrasse n:r 8) der på den tiden Leipzigs musici hvar afton enligt tyskt bruk tillbragte en stund tillsammans vid bier och vin; under dagens lopp hade flere af dessa i hans bostad begärt förklaring öfver, hvarför han, den afhållne chefen, ej infunnit sig.

Hon kände orsaken; hon hade ej velat störa honom; han hade ju så många gånger under de sista dagarne hviskat om, att snart det stora arbetet var fullbordadt, som ett halft år nästan uteslutande tagit hans kraft i anspråk. Nu ville hon dock störa honom: hon kunde ej längre tillåta, att han, den så högt älskade maken, förnötte sin kraft och helsa. — Men hon hann ej att utföra sin föresats. Han höll mot henne det ännu ej torra manuskriptbladet — och hon var avväp-

nad. Hvad stod der då? Hennes vana öga tydde den för andra besvärliga skriften: Öfverst »de saligas kör»: »Var oss helsad, helsad, välkommen!» och der nedanför Perins ord i jublande toner: »Hur salig, salig jag är.» — Männe ej i det ögonblicket de bågge, Robert och Clara Schumann, kände något af Perins lycksalighet!

Den store engelske eller rättare irländske skalden Thomas Moore hade år 1817 utgifvit den österländska dikt-cykeln Lalla Rookh. Den är en liten kärleksnovell, som i sig innesluter fyra dikter, dem novellens manlige hufvudperson under förklädnad föredrager för en österländsk prinsessa, Lalla Rookh (Tulpankind), hvilken är stadd på färd till sin trolofvade. Sångaren, som med sina romanser vinner prinsessans hjerta, befinnes vid framkomsten lyckligtvis vara den lycklige fästmannen själf. Det hela slutas naturligtvis med bröllopsjubel.

Schumann, hvars fader och bröder voro bokhandlare och — förläggare, hade redan i sin ungdom lärt känna och beundra Moore's Lalla Rookh och särskildt fäst sig vid den andra i densamma förekommande romansen, »Paradiset och Perin». En hans studiekamrat (Emil Flehsig) öfverflyttade dikten till tyska och sände den 1841 till Schumann för att denne skulle begagna den till en musikalisk komposition. Emellertid var Sch. det året upptagen med orkesterkompositioner. Först 2 år derefter beslöt han sig för att komponera den romantiska saga, som »Paradiset och Perin» skildrar. Det första, som för det ändamålet måste göras, var textens ändrande, så att den kunde bli möjlig att sätta i musik. Schumann åstadkom detta dels derigenom att han förkortade, dels, för att åstadkomma omvexling, i densamma insatte en del nya strofer. Dessa senare författade han själf, liksom han uppdelade hela dikten i 3 delar. — Perins saga är mycket enkel. Den skildrar hurusom hon, »ett luftens hulda barn», som för något felsteg förvisats från paradiset, söker att återvinna detta och efter många pröfningsar verkligen gör det. Denna idé, att något af de väsen, i hvilka fantasien förkroppsligar någon naturkraft, gripes af längtan att vinna eller återvinna en högre och salig tillvaro i gemenskap med det eviga, är ju ofta ämne äfven för den germanska folksagan. Att Schumann, den störste af den musikaliska romantikens mästare, måste känna sig i högsta grad tilltalad af de österländska romantiska, vexlande och poetiska taflor, som Moore i »Paradiset och Perin» mot etisk bakgrund upprullar, måste ju vara lätt förklarligt för hvar och en, som något litet sysselsatt sig med honom och hans poetiska naturell.

Schumann inleder sin komposition, med en fin, af ljusa toner väfd instru-

mentalsats. Den är bygd på ett kort, i imitatoriska gånger upprepadt thema i dur, hvilket endast liksom i förbigående en gång afbrytes af ett litet motiv i moll. Omedelbart efter inledningen börjar det första sångsolot; det är alten, som omtalar, huru en Peri står vid himlens port och gråter öfver att hennes syndiga slägte förvisats från ljusets boning. Perin själf låter nu höra sin röst; hon sjunger om de saligas oförgångliga glädje, om hur oändligt härligt ett grand, en »droppe» från himlen är i förhållande till all världens högsta lycka. — Den starke engeln, som bevakar himlaporten, hör Perins klagosång. — Han (Alt) tröstar henne dermed, att det i ödets bok står skrifvet, att syndaskulden skall förlåtas den Peri, som bär till Gud den skänk som himlen kärast är. »Gå, sök den du», slutar engeln, »ty blott med den du får ditt Eden se igen.» — »Hvar finnes den!» ropar nu Perin, glad öfver det erhållna löftet. Hon nämner alla de skatter hon känner och frågar sig, om någon af dem kan vara värdig Allah och hans himmel. — Emellertid svärfvar hon — te noren berättar det för oss — hän öfver Indiens blomsterkullar, hvars paradisiska härlighet i de varmaste toner skildras af en soloqvartett. — Omedelbart efter denna inträder hela kören. — »Dock färgas ru», begynna tenorerna, »dess floder af menniskoblod»; krig härjar i det härligalandet; templet skändas och allt heligt trampas under fötterna. — Derpå följer ett orkestermellanspel, som karakteristiskt skildrar häftiga strider. Åter inträder kören och sjunger huru Gazna, en grym tyrann, nalkas och nederslår allt, som kommer i hans väg. Manskören delar sig derpå: eröfrarne, basarne, ropa lefve för sin höfding, under det tenorerna, Indierna, svara med: »död åt tyrannen». Följer så ånyo en orkestersats, målade i fallande ackord stridens för indierna olyckliga utgång. — Endast en ensam yngling vågar ännu trotsa den segrande tyrannen; och tenoren berättar, huru denne yngling, som förfärligt rasat i fiendens skara, med såradt bröst ställer sig mot de ånyo med lefverop för Gazna triumferande fienderna. — Gazna själf tillropar honom att underkasta sig och derigenom rädda lifvet.

Ynglingen gör det ej; med all sin kraft svarar han, att han åt honom, som slog hans bröder och kamrater, gömt en sista pil. — Hans kraft räcker emellertid ej till, han felar sitt mål. Den ädle faller för Gaznas stål. — »Vel! Vel! Tyrannen lever, den tappre föll», ropar nu kören i långa, starkt dissonerande ackord, målade de besegrades fasa. Striden är slutad.

Nu uppenbarar sig (tenoren berättar åter) Perin. Hon kommer i morgonljusets glans; hon tar den sista droppen af den, tappre ynglingens blod och

* Då Musikföreningen snart kommer att utföra detta berömda »konsertatorium» af Rob. Schumann (f. 1810 † 1856) införa vi nedanstående orienterande uppsats från Lunds Veckoblad, der »Paradiset och Perin» för sju år sedan utfördes under adj. H. Möllers ledning, hvarvid fru Vendela Sörensen sjöng Perins parti.

med den höjer hon sig under harponer mot Eden, sjungande sin glädje öfver att ha funnit en gåfva, som hon tror skall åstadkomma himlaportens öppnande. — Hela kören faller nu in, upprepande hennes sista ord: »Heligt, heligt är det blod, som för friheten gjutes af hjeltemod». Och i ständigt sig stegrande tongångar, endast här och der afbruten af Perins röst eller soloqvartettens toner, tolkar den i ömsom strängt fugerad, ömsom fri stil i jubeltoner de enkla ordens djupa innebörd. Med denna kör slutar första afdelningen.

Andra delen inledes af ett solo för tenor, hvori denne som vanligt uppträder berättande. Han förtäljer, huru Perin med längtansfulla blickar vid Edens port frågar, om hennes gåfva är tillfyllest. Basunerna höras och utträder engeln: »Högt älska vi de hjeltar alla, som gladt för fosterlandet dö, dock se — än stängd är höga himmelen. Mer helig skänk du måste ge, om ljusets värld mot dig skall le.» De sista orden upprepas af en ängläkör (8 sopr. och 8 altar). — Bort flyger Perin åter. Hon uppsöker Nilens källor, »dem intet dödligt öga skådat». Hon svalkar sig i deras flöden och klagar dervid öfver förlusten af Eden: »När öppnas väl himmelens portar för mig?» — Under tiden kringsvärmas hon af Nilens genier, hvilka tillropa hvarandra att skynda för att få se och dock ej störa det älskliga barnet af luften. Denna kör, hvars ord Schumann sjelf uppfunnit, hör till det mest förtjusande i hela »Paradiset och Perin». Orkestern utvecklar här målande effekter, hvilka ej kunna beskrifvas. — Lång hvila unnar Perin sig ej; hän svärfvar hon öfver Pharaonnernas land; hon ser »hur dufvan mot sin make ler, hur härligt svanen, hvit som snö, speglar sig uti Moeris sjö.» — Beskrifningen om denna hennes färd ackompanjeras af vågande accord, hvilka omvexlande af stråkar och blåsare utföras i de ljufvaste harmonier. Med ens förvandlas emellertid dessa i disharmonier och tenoren berättar, att pesten härjar i det olyckliga landet. Perin sjunger ett kort, beklagande recitativ och gråter en tår, hvilken för en stund gör himlen ljus och leende, »ty», förklarar en soloqvartett, »trollmakt bor i hvarje tår, som ifrån sådant öga går!» — Derpå framställes en scen, som illustrerar pestens förfärliga framfart. Alten berättar huru som en yngling ligger vid sjöstranden i fasansfulla kval. Han önskar endast en droppe ur sjön att kyla feberglöden med. — En röst (sopran) söker trösta den lidande ynglingen dermed, att hans älskade mö befinner sig i säkerhet för den dödande pesten. — Men se, faller tenoren in, hvem nalkas der i månens bleka sken i skogens bryn? Det är hon, hans trogna brud. — Hon tar honom i sina armar, hon

doppar sitt hår i vattnet och lägger det kring hans brännbeta panna, hon trycker sin röda kind mot hans bleka. — »Du här? O, fly! — Min andedrägt dig döden ger!» — sjunger han döende. Hon stannar trots denna hans maning och i en af dessa innerligt passionerade sånger, som endast en Schumann diktat, gjuter hon ut hela sitt hjertas kärlek och, sedan hon på den älskades stela läppar tryckt en sista kyss, dör hon vid hans sida. — Djupt gripen af den föregående scenen sjunger nu Perin en gripande, himmelskt förklarad sorgesång. Med denna sång, i hvilken kören instämmer, slutar andra afdelningen.

Tredje afdelningen börjar med en kör, som den islamitiska himlens tjenarinnor uppstamma vid Allah's tron. Perin, som tagit den döende jungfruns sista suck, infinner sig för andra gången vid himlaporten. Åter får hon emellertid af engeln det beskedet, att hennes gåfva ännu ej är tillfyllest att för henne öppna himlen. Alldeles förtviflad begifver sig Perin åter att söka. Hon vill ej hvila förr, än hon funnit »hvad himlen är kärast.» — Förföljd af några systrars gäckande visa, svärfvar hon till Syriens land. Der får hon i en dal se ett barn, oskuldsfullt som de blommor, med hvilka det leker. En vild ryttare, på hvars ansigte de gräsligaste brott tryckt sin prägel, nalkas det kära barnet. Detta hör »Syriens tusen Minaretters» aftonringning och sträcker sina små händer andaktsfullt mot höjden till bön. Den vilde mannen, som ser barnets oskuldsfulla obefläckade ungdom och gråter bittra tårar, och dessa ångerns tårar är det, som öppna himlens portar för Perin. Jublande beträder hon Edens helga ängder. —

Sådant är i korthet innehållet i »Paradiset och Perin». — — — Några ord om kompositionens första utförande och förberedelserna för detsamma torde kanske kunna intressera läsarne. — »Paradiset och Perin» låg, såsom vi af inledningen till dessa rader sett, färdigkomponerad Himmelfärdsdagen 1843. Under sommarens lopp utarbetade Clara Schumann klaverutdraget. I början af oktober anordnade Schumann i sitt hem en s. k. kvartettrepetition. Församlade voro de erforderliga solisterna, en liten fast kör, violinqvartetten och några åhörare (bland dem Moritz Hauptmann). Schumann sjelf anförde och hans hustru utförde på pianot blåskörens stämmor. — Förtjusningen var hos alla de medverkande och åhörarne, redan efter denna ofullkomliga repetition, obeskriflig.

Den poetiska doft, som är utbredd öfver hela denna Schumanns tondikt, dess originalitet, den varma och ljusa kolorit, i hvilken hela verket är hållet, den kraft å ena sidan och den in-

nerlighet och det hulda behag å andra sidan, som kompositören i detta verk musikaliskt uttryckt — allt detta verkade med oemotståndlig magt på alla de närvarande. Sjelfve den stränga klassikern Moritz Hauptmann, hvilken ej förut kunnat förlika sig med Schumanns musik, erkände villigt, efter det han hört denna repetition, Schumanns öfverlägsna snille. — Några dagar efter det första försöket i kompositörens hem, begynte körrepetitionerna i Gewandhaus' lilla sal. Mendelssohn var ofta vid dessa närvarande. Han plögade än sätta sig vid pianot och vända bladen åt Clara Schumann, hvilken under alla repetitionerna skötte ackompanjemang, än ställa sig bland tenorerna för att hjälpa dessa att ordentligen göra sina ofta kinkinga insättningar. Följde så fyra långa repetitioner med den under Mendelssohn så grundligt skolade Gewandhaus-orkestern. Huru välbehöfliga dessa voro har orkesterns konsertmästare F. David i bref till sina vänner berättat. Orkestern är i »Paradiset och Perin» af fullt ut lika stor betydelse som sången, ja, dess insats är ojemförligt mycket större än körens. Det är nämligen orkestern, som utgör det målande elementet i hela verket, och på finessen i orkesterns arbete beror i väsentligaste mån den verkan, som den härliga tondikten på åhöraren kan utöfva. Orkesterpartiet är äfven såväl tekniskt som rytmitiskt särdeles magtpåliggande. Det finnes ej många symfonier, som i svårighet öfverträffa detsamma. »Ett fullgodt utförande af orkesterparten i Perin», säger en berömd musikskriftställare (Spitta). »hör till de allra svåraste uppgifter, som blifvit orkestern förelagda, men den är ock, om den väl utföres, en utesäglig källa till den utsöktaste njutning».

Schumann skref till en af sina vänner strax efter det han fullbordat sin Peri att, under det han komponerat densamma, mången gång en inre röst så sakta hviskat till honom: »det är ej alldeles förgäfvets du arbetar detta.» — Säkert är att denna stilla röst talat sanning, ty endast detta verk skulle hafva varit tillfyllest att göra sin upphofsman odödlig. Det visade sig redan första gången Perins toner offentlig hördes, den 4 dec. 1843, med hvilken oemotståndlig magt dessa eröfrade allas hjertan. Sällan har väl ett sådant jubel hörts efter en premiére som den dagen. I ett segertåg har Perin sedan flugit öfver hela jorden och än ha Perins toner ej upphört att eröfra hjertan, hvar helst de klingat.

Hos en sångerska tycker jag mer om köld med finess än passion utan behag.

Th. Körner.

Algot Langes bok »Om sång» och den deri framställda sångmetoden.

Sedan i en föregående uppsats om denna bok författaren själf fått redogöra för tillkomsten af densamma och huru han på grund af egen erfarenhet kommit till öfvertygelsen om de gamla sångmetodernas oduglighet och förträffligheten hos den nyare Müller-Brunowska, så må vi nu kasta en blick på innehållet af boken och i korthet visa hvad den har att säga om denna metod för sångundervisning. Någon sångskola afser dock boken ej att vara, och i författarens »sluterinringar» säger han; »Man kan ej ur en bok lära sig att sjunga. Om än sångskolan är baserad på de bästa principer, så blir dock lärarens föresjuning vida mera fattbar och upplysande än månaders utläggning af teorier, hvilka som bekant äro grå.» Till en början må anföras de särskilda kapitlens rubriker, hvilka efter det inledande företalet äro: Allmänna principer. Den primära tonen. Den yttre munnen. Käkarna. Tungan. Struphuvudet. Bröst och underlif. Register. Sluterinringar samt »Tillägg», som handlar om utbildande af hufvudresonansen och utbildande af bröstresonansen. Detta tillägg, utgörande nära $\frac{1}{3}$ af boken, illustreras af figurer, å hvilka sångorganet och sångtonens riktning utvisas, samt af not exempel etc., hvilka afse metodens praktiska tillämpning.

I första kapitlets början yttrar sig förf. på följande sätt: »För så vidt som vi föresatt oss att studera sångkonst och icke låta oss nöja med att sjunga, så som »der Schnabel uns gewachsen ist (d. v. s. »hvar och en efter sin näbb»), hvilket kan gå an för en Patti eller Wachtel, men icke för oss andra dödliga, så måste vi lägga en stor, ja, hufvudsaklig vikt vid själva tonens beskaffenhet, det vill säga tonbildningen». Detta är nu en sak som synes obestridd, men, hvad de anförda sångheroerna beträffar hade äfven de erhållit undervisning i tonbildning och sångkonst innan de uppträdde offentligt. Emellan tonens beskaffenhet och tonbildningen kan för öfrigt icke sättas likhetstecken, emedan tonens beskaffenhet är ett vidare begrepp, icke allenast infattande den egenskap hos tonen, som beror af dess frambringande, utan äfven de naturliga, individuella egenskaperna hos tonen eller rösten i fråga om volym, timbre etc. I afseende på sångundervisningen måste det för öfrigt med hänseende till undervisningsplan och resultat vara skilnad mellan dennas föremål om det gäller att utbilda en konstnär eller en dilettant, alldenstund fordringarne på en konstnär måste ställas mycket högre. En sångare, eller sångerska som utbildar sig för scenen har en betydligt större kurs att genomgå för sin uppgift, och röstbehandlingen, eller s. a. s.

hela »träningen» måste rättas derefter för att organet skall stå bi.

Ganska riktigt säger herr Lange om tonstudiet att medelst dertill hörande material (organ) bör framställas en ton af största möjliga skönhet och kraft, volym, lätthet och klarhet samt med förmåga att bevara dessa egenskaper i alla grader af styrka. »Hvilket är nu detta material eller sångorganet i vidsträckt mening?» — frågar han — och besvarar frågan sålunda: »Icke allenast stämbanden och struphuvudet, svalget och munhålan, men också halsens och hufvudets alla öfriga muskler, brosk, ben och ihåligheter, ja, icke nog dermed, äfven underlivets och bröstets hårda och mjuka delar böra medverka vid tonens bildande, bragta i fri vibration, under luftens rifning mot stämbanden. Hela öfver kroppen, ja hela människan kommer derigenom att utgöra en resonansbotten för tonen. Se en ko råma eller ett lejon ryta! Icke blott strupen arbetar, utan hela djuret genombärfvas synbarligt af tonen som bildas under energisk och naturligt spänning af alla medverkande muskler. Märk väl — icke naturvidrig stramning! Alla människor böra kunna sjunga, så vidt deras organer äro normala, likaväl som de se och höra. Sången är en naturlig akt för alla människor, liksom råmningen är det för alla kor utan undantag.»

Här skulle vi vilja inlägga en gensaga. Det är ett faktum, att många människor alldeles sakna öra och förmåga, icke att frambringa toner, men att åstadkomma sång i vanlig mening, d. v. s. rena toner och den enklaste melodi, som föresjunges dem. Likställigheten mellan dem och korna förneka vi ej, ty om de än icke kunna sjunga, så finnes väl ingen, ej ens de döfstumma, som icke kunna skrika, och om man skall göra skilnad mellan ton och skrik, såsom mellan ton och buller, så torde jernförelsen mellan kon och människan när det är fråga om sång vara litet haltande.

Oaktadt denna hos människan i allmänhet af naturen nedlagda sångförmåga är, säger hr L., »sångkonsten svårare än man i allmänhet tror, ty sångaren, i motsats till instrumentalisten, har icke blott att studera tonen utan dessutom att förfärdiga sitt instrument, det vill säga för framställandet af tonen också omforma det ännu råa materialet till konstfärdigt instrument». Och i samband dermed uppställer han nu den kardinalfrågan:

»Huru böra vi begagna detta instrument förnuftigt när vi vilja frambringa den skönaste och fylligaste möjliga ton?» — Jo, svarar han, »genom att uppsöka och utveckla den primära tonen.

(Forts.)

* Menas väl »mögligast fylliga.»

Komiskt intermezzo

från Harold Bauers konsertresor.

Då herr Bauer jemte sin impresarie anlände till Köpenhamn hade de haft en besvärlig resa och voro bekajade med hosta och snufva. När vid ett deras besök hos en medarbetare i en bland Köpenhamns större tidningar hr Bauer omtalade att han börjat sin bana som violist och sedan blifvit pianist, yttrade hans impresarie med tanke på konstnärens förkyllning, som dokumenterade sig med täta nysningar: »Gud ske lof att ni icke är sångare, käre vän!» »Jag sjunger för resten också», svarade pianisten. »Ni spelar violin och piano och sjunger. Det kallar jag att vara mångsidig. Det fattas blott att ni ock skulle dansa!» »Dansa! Ja det påminner mig om en lustig historia som hände mig en gång i en liten rysk stad. Jag hade på mitt program ett litet pianostycke, en Dans af Paladilhe, en sådan der bagatell, som jag alltid gör lycka med. På affischerna som voro uppklistrade i staden ser jag att det med stora feta bokstäfver står titeln på denna Dans och nedanför »utföres af herr Bauer», medan hela det öfriga programmet var tryckt med rätt små typer. Nå, jag tänkte ej vidare på saken, går till konserten på afton, spelar och gör ej ringa lycka. Så kommer Dansen, men den faller komplett till jorden fastän jag inte spelat den sämre än vanligt. Publiken sitter så underligt slokoral och applåderar icke. Jag drager mig tillbaka och förstår ej ett dyft af åhörarnes hållning.

Så kommer poliskommissarien in till mig i konstnärskörmet och förklarar i vresig ton, att det ej går an att lura publiken så der. »Hvad menar ni», frågar jag... »lura publiken? Var så god och förklara er litet närmare!» »Jo», säger han, »det är utlofvadt på affischerna att ni skulle dansa, och så nöjer ni er med att bara spela piano». Jag förklarar honom sakens sammanhang och han lemnar mig med den anmärkningen, att jag kan slippa något tilltal för denna gång, men en annan gång gjorde jag bäst i att låta bli sådana bedrägerier! — »Ja, man kan få upplefva komiska händelser i de ryska småstäderna», tillade herr Bauer, skrattande.

Musikpressen.

På Abr. Lundquists förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Jones, Sidney: *Geishan* (en japansk the-hushistoria) operett. Arrangement för piano med bifogad text. Pris kr. 1,50.

Hos Wilh. Hansen (Köpenhamn) har utkommit:

för en röst med piano:

Grieg, Edvard: *Haugtussa*, Sangekyklus af Arne Garborgs berättelse. Op. 67. Fru

Dagmar Møller tillegnet. Häfte I. N:o 1 Det syng — Det synger (c-gess), 2 Veslemøy — Ungmøen (h-f), 3 Blåbeer-Li — I Blåbær-Tuerne (c-f), 4 Möte-Möde (c-f); Häfte II n:o 5 Elsk—Elskov (c-f), 6 Killingdansen—Kiddernes dans (d-fiss), 7 Vond dag—Ond dag (c-gess), 8 Ved Gjetle-Bekken — Ved Gjetle-Bækken (c-f).

Edvard Blom och Daniel Kjellin. *Fyra sånger*. Sång i folkvisestil (c-g). Sång vid hafvet (g-d). Farväl till våren (d-fiss). Blomman (d-e). Pris kr. 1,25. Utgifvarens förlag.

För flere röster med piano:

Møller, Henrik: *Kantat* vid invigningen af Lunds nya läroverkshus d. 12 nov. 1896. Text af Bengt J:n Bergqvist. Klaverutdrag.

»Geishan eller theuset i Japan», som nyss haft sin premiär på Vasa-teatern, har der gjort stor lycka och fått beröm af kritiken, I Tyskland har senast den nya engelska operetten haft stor framgång. Det ofvannämnda klaverutdraget med text ger oss litet begrepp om operetten, speciellt dess musik, som tycks vara behaglig och melodios, i en annan stil än den vanliga banala operettmusikens.

En märklig nyhet är Griegs sånger »Haugtussa». Till den norske skalden Arne Garborgs vackra romantiska skaldestycke (utg. 1895) med detta namn har Grieg skrivit en högst karakteristisk musik. Texten är såväl den ursprungliga efter folkspråket som efter norska skriftspråket. Som exempel på olikheten mellan dem må anföras följande i första sången förekommande strof, på folkspråket: »Du skal ikke føle den mjuke Nott, då Draumen slær ut sine Vengjer», på högnorska: »Du skal ikke ængstes for Natten mild, da Drømmen s'år ud sine Vinger». I musiken känner man igen Grieg, hvilken här har en text som lämpar sig väl för hans af skarpa dissonerande accenter utmärkta stil (så i den lifliga, för öfrigt lustiga och förträffliga »Killingdansen» g durs-mot a dursackord). Ett par andra lifliga sånger äro vidare »Blåbær-Li» och den största af dem »Ved Gjetle-Bækken» med ett briljant ackompanjemang. Mera lugn i harmoniskt hänseende är sista sången i första häftet. Hvad man kan säga om denna samling i sin helhet är, att Garborgs dikter och Griegs musik samfäldt väcka ovanligt stort intresse.

Sångerna af de blinda tonsättarne Blom & Kjellin hafva en mycket enkel, okonstlad natur och äro populärt melodiosa. Sången n:r 2 är till ord och musik af den senare, som äfven skrivit orden till n:r 3. — Möllers kantat är ett tillfällighetsstycke i tre nummer, hvaraf första och sista blandade körer samt mellan dessa en unison gosskör. En vacker musikalisk stämning genomgår kantaten.

Litet Musiklexikon.

(Humoresk).

Detta »lilla musiklexikon» eller »Fragmenter ur professor Kalauers efterlemnade verk», utgifvet af H. Osmiin, har nu utkommit i en tredje upplaga. Det innehåller alfabetiskt ordnade namn på komponister samt musikaliska slagord, som kunna gifva anledning till lustiga infall. Några utdrag ur detta humoristiska lexikon må här följa.

Czerny, Karl, en mycket illasinnad man, som ej kunde fördraga små barn, och därför ouppbörligt skref etyder. Allt sedan hans 1857 timade fränfalle är man sysselsatt med att räkna dessa stycken, utan att ännu ha medhunnit detta. Denna fabelaktiga produktivitet har sin förklaring i hans otroliga fingerfärdighet i komposition.

Dirgent. En sådan utsätter sig för hvarje pianoelevs djupa förakt, om han icke dirigerar utantill hela programmet; han har att pantomimiskt återgifva det spelade verkets hela melodiska, rytmiska och dynamiska utveckling. Särskildt måste han i allbekanta kompositioner anbringa så talrika och fint uttänkta nyanser, att kritiken kan berömmade förklara, att man trott sig höra ett helt nytt verk.

Framtidsmusik. Beträffande denna har komponisten Mendelssohn gjort sig saker till en raffinerad stöld; han begynner t. ex. helt ogeneradt sin iver ty till »Sköna Melusina» med böljemotivet ur den framtida »Rheingold». Det är därför icke underligt, att den plundrade komponisten Wagner blef förargad och sedan inte var nådig mot Mendelssohn. Äfven den annars så hederlige Franz Schubert kunde ej motstå frestelsen att göra framtidsmusik. Han förgrep sig på den mångbeprövade Nibelungen, i det han lade smidesmotivet till grund för scherzot i sin D moll-quartett.

Liszt, Franz. Såsom virtuos har Liszt liksom på lek öfvervunnit de oerhördaste svårigheter och besegat det motståndskraftigaste instrument. Vid hans piano smulto alla hjertan, så att Schiller med rätta om honom sade: »Alle Menschen werden Brüder, wo dein sanfter Flügel weilt.»

Mascagnitis kallas en smittosam sjukdom, som mycket häftigt plägar utbryta i form af en ny opera, som i lättare fall är enaktare, men sällan förlöper utan äktenskapsbrott, öronslitning, öfverretning af *nervus rhythmicus* och *harmonicus*, mord och dråp, och hvars glödande feberhetta plötsligt afbrytes genom ett tillstånd af fullkomlig förslappning, genom det så kallade *Intermezzo Sinfonico*.

Musikreferenter är namnet på författare, hvilka efter en konsert skriva en berättelse om densamma, så att publiken morgonen derpå kan genom

tidningarna få reda på om den haft roligt eller icke.

Patti, Adelina, en sängerska, berömd för sina höga toner, hvilka endast öfverträffas af hennes hittills öppnådda inträdespris.

— 3 —

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. Teatern. Okt. 17, 29 Bizet: *Djamileh*. Leoncavallo: *Pajazzo* (Nedda: frkn Thulin och Hallgren; Canio: hr Bratbost). — 19, 23 Rossini: *Wilhelm Tell* (Mathilda, Hedvig, Jemmy: fruar Lindberg, Strandberg, frk Karlsohn; Tell, Arnold, Fürst, Melchthal, Gessler, Rudolf, Leuthold, Ruodi: hrr Lundquist, Ödmann, Sellergren, Nygren, Söderman, Forsell, Grafström, Lemon). — 20 Beethoven: *Fidelio*, 21 v. Flotow: *Martha*. — 22, 27 Nicolai: *Muntra fruarna i Windsor*. — 24, 31 Mozart: *Don Juan* (Guvernören: hr Bygren, 1:a debut). — 26, 30 Thomas: *Mignon* (Mignon, Philine, Fredrik: frkn Thulin och Lindegren, Fernqvist, Edström; Meister, Lothario, Laertes: hrr Lemon, Bergström, Malmjö).

Vasa-teatern. Okt. 17—23 Audran: *Lycokoflickan* (Bettina, Fiametta: fruar E. Berg, E. Lund; Lorenzo XVII, Beppo, prins Fritellini, Rocco: hrr Strömberg, Carlander, Adami, G. A. Lund). — 24 — Jones Sidney: *Geishan eller Tehuset i Japan*, operabuffa i 3 akter af Awen Hall & Harry Greenbank. Fi öfvers. af Ernst Wallmark. — (O Mimosa San, Molly Seamore, lady Wynne, Juliette: frkn Grünberg, fruar Berg, Lund, Ringvall; Fairfax, Cunningham, Cuddy, Grimston (engelska officerare): hrr Svenson, Ander, Carlander, Björklund; Wun Hsi, markis Inmari, kapten Katana: hrr Strömberg, Ringvall, Nyblom).

Svenska teatern. Okt. 23, 30 *Bröllopet på Ulfåsa*.

Musikaliska akademien. Okt. 25 *Kammarmusikkonsert* af kammarmusikus Berndt Carlson. Biträdande: hrr Wilh. Stenhammar, konsertm. L. J. Zetterquist, musikdirektörerna Joh. Kjellberg och Ax. Bergström, kammarmusici E. Stanek, W. Carlström, H. Uppström, A. Lindman, G. Peagel, R. Arnolds, C. Brunzell, E. Sahlström, C. Almgren och F. Östman. 1. Beethoven stråktrio, op. 9 n:o 3; Fr. Berwald: Duo för violoncell och piano, op. 7; 3 Ant. Dvorak: Sererad, op. 44 för 2 oboe, 2 klarinetter, 2 fagotter, kontrafagott, 3 waldthorn, violoncell och kontrabas.

Vetenskaps-akademien. Okt. 19 *Musik- och Bellmansafton* af hr Sven Scholander. — 26 Fru Dagmar Möllers 3:e svenska romansafon. Biträdande: hr W. Stenhammar.

K. F. U. M:s konsertsal. Okt. 27 konsert af hr Carl Bohlin. Biträdande: frkn Anny Ahlenius och Hedvid Edgren samt hr W. Wiklund (ackompanjator).

På Kgl. teatern har intet nytt inträffat mer än en debut af bassångaren hr Bygren såsom guvernören i »Don Juan». Hr B., elev af hr Rundberg, visade sig ega godt röstrmaterial och lämplig apparition för rollen, som dock ej lemnar tillfälle att visa någon dramatisk förmåga. Hr Lejdström var ny i Leporellos rol, i hvars utförande han lyckades väl.

Vasa-teatern har redan hunnit framföra sin tredje nya operett under säsongen. Efter »Fickorna Michu», som med rätta vann mycket bifall, kom »Operabalen», hvars handling ej väckte vidare intresse, om ock musiken ej var utan sina förtjenster. Den sista nyheten, »Geishan», tyckes deremot falla publiken på läppen att döma af fullsatt salong och lifligt bifall vid hvarje föreställning. Handlingen i denna operett är något löst ihopkommen men mycket rörlig. En myckenhet af musik har den ock att bjuda, än sentimentala och än komiska solon af huvudpersonerna, än kvartetter af geishor och engelska sjöofficerare och damer, än ensembler med körer, allt i rask omvexling. Lustiga kupletter, sjungna af »Kinamannen»-tehusvärden, markisen-guvernören och den engelska miss Molly, föröka munterheten. Musiken är alltigenom melodisk och ej utan originalitet emellanåt, ehuru ej af det pregnant komiska slag som t. ex. i de japanska operetterna »Théblomma» och »Mikadon». Utförandet är på alla händelser godt. Geishan nr 1, Mimosa-San, har en liten näpen drillande representant i fröken Grünberg, Molly en d:o behaglig och liflig i fru Emma Berg, som väcker stort bifall med sin »Papegojvisa». Hrr Svenssons och Carländers ypperliga röster göra sig väl gällande i de engelska sjöofficerarnas partier och hr Ringvall gör med sin lugna komik en ytterst rolig figur af guvernören. Hr Strömberg, den ständigt struttande, penningsnikne »Kinamannen», är lustig som vanligt. Praktfulla dekorationer till stycket äro målade af herr Grabow.

Konsertsäsongen börjar redan bli liflig. Det första musiknöjet af detta slag, vi nu ha att påpeka, var Sv. Scholanders »Musik- och Bellmansafton» d. 19 okt. Den populäre sångaren sjöng naturligtvis inför fylld salong sina sånger på svenskt och främmande tungomål, sina målade Bellmanianer och framkallade rikt bifall. Tre dagar å rad, 25—27 okt., konserterades sedan. Först kom violoncellisten herr Berndt Carlson med sin intressanta kammarmusiksoaré i Musikaliska akademien. Den vackra stråktion af Beethoven, som började programmet, återgafs mästerligt af konsertgifvaren med hr Lars Zetterqvist som primarius och hr Bergström vid alten. Den derpå följande duon för violoncell och piano af Fr. Berwald, ett verk som ej här förut har spelats offentligt, var af ett originellt och fängslande musikaliskt innehåll, i likhet med Berwalds öfriga kammarmusik, och utfördes ypperligt af hrr Carlson och Stenhammar. Slutnumret, Dvoráks »Serenad» för trä- och messingsinstrument jemte violoncell och kontrabas var en nyhet, hvars framförande ländar hr Carlson till förtjenst. Stycket är, särdeles i första satsen, en ungersk marsch, äfvensom

i den andra, en menuett, mycket underhållande med sina af dessa instrument bildade egendomliga klangeffekter, hvilka dock mot slutet verkade litet enformigt. Den rätt talrika publiken lönade hr Carlsons och hans förtjenstfulla assistenter med välberättigadt bifall.

Fru Möller gaf sin 3:e svenska romansafton för nära fyld salong. Programmet upptog 7 sånger af J. A. Josephson, 8 af Em. Sjögren, och de senare syntes slå mest an. Alla utfördes med fru Möllers kända förmåga af behaglig, uttrycksfull framställning. Bland Josephsons framstodo mest andra afdelningens, de bekanta »Vednattetid», »Stjerkklart» och »Vårhelsing», af Sjögrens »Molnet», »Jeg giver mit digt», »De elleve svende», »I de sidste øjeblikke» och »I seraillets have». Alla sångerna ackompanjerades mästerligt af hr Stenhammar, som äfven föredrog ett par nya underhållande pianostycken af hr Sjögren. Hr Bohlin visade sig å sin konsert i K. F. U. M:s sal ega en kraftig, för lokalen nästan för stark basbaryton och utmärkte sig för ett vårdadt föredrag i en aria ur Verdis »Don Carlos» samt sånger af Sjögren, Geijer, Hallström och Körling samt i duetten »Crusifix» af Faure, deri biträdd af en ung sångerska, frök. Åhlenius, som äfven biträdde med några solosånger. En ung violinist, frök. Edgren vann stort bifall med sitt berömliga utförande af Vieuxtemps' bekanta »Ballade et Polonaise» tillsammans med aftonens ackompanjator, hr Wiklund.

—*—

Från in- och utlandet.

Kgl. teatern. Verdis »Trubaduren» uppföres åter i dessa dagar, då fru Linden kommer att utföra Azucenas parti.

Mazerska kvartettsällskapet hade d. 21 okt. uti sin nya lokal i Konstnärsklubbens hus nr 7 vid Smålandsgatan sitt första ordinarie sammanträde för säsongen. Såsom en illustration till aftonens musikafdelning förekom Robert Schumanns vackra violinkvartett i F-dur op. 41, utförd af framstående ledamöter i hofkapellet. Sammankomsten var mycket talrikt besökt, lokalen särdeles tilltalande och dess akustik lofvande.

Musikföreningen ger tisd. d. 8 nov, sin 1:a abonnemangskonsert för säsongen, hvarvid Robert Schumanns »Paradiset och Perin» kommer att utföras.

Fru Anna Pettersson-Norrie förbereder tillsammans med fru Ina Lange till tisdagen d. 8 och fredagen d. 11 nov. i Vetenskapsakademiens hörsal de två af oss förut omnämnda vis- och romansaftnarna. Vi återkomma framdeles till ett närmare omnämnande af programmet.

Georg Schneevoigt, den framstående violoncellvirtuosen, förbereder en konsert härstädes i Musikaliska akademien stora sal under medio af denna månad. Hr Schneevoigt har en gång förut konserterat i Sverige, då han sommaren 1896 företog en konsertturné till åtskilliga badorter tillsammans med sångerskan fröken Gudrun Torpadie.

Pianofirman Frankel & C:o har flyttat fabrik och försäljningslokaler till Drottninggatan 38, der stora och tidsenliga lokaler blifvit inredda, hvilket nödvändiggjorts af den ständigt ökade efterfrågan af firmans fabrikat som, efter hvad som försports, tillvunnit sig såväl hrr musikers som köparens beröm och belåtenhet.

Som alla pianinon och flyglar säljas direkt från fabriken och ej genom återförsäljare, kan, enl. firmans uppgift, nedläggas mycket arbete och omsorg på instrumenten, hvilka derigenom kunna säljas till låga fabrikspriser.

Sångaren, hr Harald Palmcrantz har anträdtt en studiefärd till Tyskland och Italien.

Operasångaren Herman Brag har nu i Dresden äfven sjungit borgmästarens parti i Lortzings »Tsar och timmerman». »Dresdener Nachrichten» skrifver härom:

Den säkerhet, med hvilken hr B. redan första aftonen framställde borgmästaren van Bett, öfvertygade oss icke blott om konstnärens begåfning i allmänhet utan ock om hans speciella kallelse för basbuffofacket. Med en naturlig, sund komik och älskvärd humor, som äfven i de scener, hvilka formligen utmana till öfverdrift, förblef elegant och konstnärligt måttfull, förenade hr B. förtäffliga röstmedel och ett ypperligt föredrag, så att han äfven med denna framställning förtjänar fullaste aktning. Hans prestation af gårdagen ger oss än en gång anledning att beteckna hans engagement som en vinst för hofteatern.

Andreas Halléns arbeten i Tyskland. Kompositören som der redan förut är känd och värderad, kommer, enligt hvad det meddelats till Aftonbladet, att under den närmaste framtiden få flere af sina arbeten uppförda derstädes.

I Leipzig dirigerade han den 11 oktober sin symfoniska dikt »Dödens ö» på första filharmoniska abonnemangskonserten. I Berlin kommer han d. 4 november att dirigera sin komposition »Styrbjörn Starke», som då uppföres i Filharmoniska sällskaps lokal på en konsert, föranstaltad af professorn vid högskolan Felix Schmidt, tillsammans med filharmoniska orkestern.

Operan »Valdemars-skatten» öfversättes för närvarande af en med den

skandinaviska litteraturen mycket förtrogen man, frih. Eugen v. Engberg, som, sedan han avslutat detta arbete, äfven ämnar öfversätta Daniel Fallströms feststycke »Gustaf Vasas saga», som frih. E. anser kunna få framgång äfven i Tyskland.

Göteborg. Musikföreningens första kammarmusik-konsert för säsongen egde rum d. 17 okt. hvarvid Svendsen-Neruda-kvartetten från Köpenhamn utförde stråkkvartetter af Beethoven (Ciss moll op. 131) och Mozart (C dur, komp. 1785) samt med biträde af frök. Tora Hwass Pianotrio (F moll, op. 65) af Dvorák.

På s'ora teatern började d. 23 okt. »Lombergiska operaturén» sitt uppträdande. Som gäster har hr L. engagerat signor Aurelio Mauri från Moskwa och sgr Gandolfi från La Scala teatern i Milano. Vid första representationen gafs »Mignon», hvari titelrolen utfördes af frk. Math. Keyser, Philine och Fredrik återgäfvos af frkn Magna Lykseth och fru E. Wallgren; Meister, Lothario och Laertes af hrr Lindblad, Åke Wallgren och Lomberg. Sedermera gafs »Faust» med frk. Keyser som Margareta, sgr Gandolfi som Mefistofeles.

Den 26 okt. gaf fru Davida Afzelius en konsert, biträdd af frk. Sara Wennerberg, som af egna kompositioner utförde »Festmarsch» och »Chant sans paroles». Fru Afzelius sjöng sånger af henne, samt af Schumann, Sjögren, Brahms m. fl.

Trelleborgs nya teater invigdes d. 27 okt. med en festföreställning af Svennberg-Håkanssonska sällskapet, som dervid uppförde Sudermanns »Hemmet».

Från våra grannländer.

Kristiania. Okt. 13—28. På Kristiania Teater har under denna tid ytterligare ett par gånger uppförts »Faust» med fru Oselio-Björnson som gäst. Hr Birger Scücker har ersatt hr Kloed som Faust, men säges ha för liten röst att kunna lyckas i denna rol; hr Jens Berntsen återgaf Mefistofeles. — Eldorado-teaterns pjäser med musik ha under samma tid utgjorts af »Sköna Helena», och »Eventyr på fodreisen». — Den 15 okt. gafs konsert af hr Alfred Andersen med biträde af frk Kristine Weisse och teaterorkestern. Hr A. framförde dervid följande egna orkester-kompositioner: Symfoni A-dur; »Vasantasena», rhapsodie indienne; »Les Naiades», idyl, samt »Marche triumphe» ur »Iraka» och derjemte sånger af honom med piano. — Den 20 okt. konserterade här fru Bergliot Ibsen, biträdd af pianisten M. Knutzen och frk. Birger Soot som ackompanjatriss. Ett par dagar senare gaf den unge pianisten Karl Nissen konsert under medverkan af hans moder,

fru Erika Nissen, sångerskan Märta Sandal och Krist. teaters orkester. Konsertgäfvaren, som säges ha gjort en lyckad debut, spelade då bl. a. Griegs pianokonsert.

Helsingfors Okt. 9—23. Å. Svenska teatern hur »En Midsommarnattsdröm» fortfarande gått öfver scenen. D. 14 okt gafs här konsert af sångerskan frök Thyra Schubert och pianisten Ebba Peterson i Universitetssalen. Den förra utförde Elsas Traum ur »Lohengrin» samt sånger af Sjögren, Körling m. fl., den senare spelade bl. a. »Frühlingsnacht» af Schumann-Liszt, Etude af G. Brink och saker af Grieg och Chopin. För öfrigt ha de populära konserterna i Societetshuset utgjort musiknöjerna.

Köpenhamn. Okt 14—27 Kgl. teaterns repertoar af musikpjäser har för denna tid upptagit »Carmen», »Elverhöj», »Hero», »Hellig tre kongers aften» och balletten »Coppelia» — D. 20—28 okt. har pianovirtuosen Harold Bauer gifvit tre konserter med stormande bifall och d. 20 konserterade här violinisten Tor Aulin, biträdd af fru Sigrid Wolf-Schiöller och kammarmusikus Axel Gade samt orkester under ledning af kapellm. Fr. Rung. Hr Aulin vann stort bifall och inropades upprepade gånger. — Konserter ha för öfrigt under senare hälften af oktober gifvits af pianisten frk. Augusta Schiöler, fru Steinhauer Mallinsen och hr Albert Mallinsen (afskedskonsert) samt hr Algot Lange i förening med violoncellisten Ernst Hoeberg. En kritiker i Nat. Tid. berömmar hr Lange för hans utförande af franska sånger, hvari han är känd mästare, men anmärker tillika hos honom en mera sväfvande intonation än förr och en något forcerad pregnans i föredraget, bl. a. i rytmen. I början af november hitväntas Jos. Joachim att konserter, biträdd af Felix Dreyschock.

—*—

Dödsfall.

Costanzi, Domenico har nyligen aflidit i Rom, 69 år gammal. Han lät bygga »Teatro Costanzi», icke blott Roms vackraste teater, utan hela Italiens och har verkat mycket för teater och konst. Han öfverraskades af döden under planer att tillbygga teatern för att bereda lokaler för ett musik-konservatorium med konsertsalar och bostad för direktören; om möjligt äfven för lärjungar.

Desormes, Louis César, kompositör till åtskilliga verk för scenen såsom »Duellen efter balen», Yvonettes dröm», »Florinettes diamanter», »Gyllne drömmar» etc. Han har äfven komponerat

omtyckta sånger och pianostycken. D. afled d. 19 sept. i Paris.

Henderson, John, populär komponist, har aflidit i Edinburgh, 78 år gammal. H. uppträdde som sångare tillsammans med Jenny Lind och har komponerat den omtyckta nationalhymnen »Britanniens fana».

Königslöw, Otto Fr. von, violinvirtuos, f. d. 13 nov. 1824 i Hamburg, afled i Bonn d. 6 oktober. K. utbildade sig vid Leipzigkonservatoriet 1844—46 under David och Hauptmann, hvarefter han företog konsertresor till 1858, då han blef konsertmästare i Gürzenichkonserterna, violinlärare och vicedirektör vid konservatoriet i Köln men drog sig 1881 tillbaka derifrån och bosatte sig nära Bonn. Von Königslöw har gjort sig berömd som klassisk violinspelare, och mången torde ännu ha ett angenämt minne af den utmärkte konstnären från hans vistelse i Stockholm, der han konserterade i nov 1852 å kgl. teatern och sedan i De la Croixs salong i mars 1853 samt äfven hos oss uppträdde som kvartettspelare.

—*—

Hvarjehanda.

Sann blygsamhet. Domenico Cimarosa, den berömda operakomponisten, var ovanligt blygsam. En målare, som en gång ville säga honom något artigt, stälde honom öfver Mozart. — »Jag större än Mozart?» afbröt honom konstnären. »Hvad skulle ni tänka om en man, som stälde er öfver Raphael?»

Dålig besättning. A.: »Har ni hört att direktören för X-teatern har kullbytterat, och vet ni hvarför?» — B.: »Jaså, och af hvad skäl?» — A.: »Af besättningssvårigheter». — B.: »Men han har ju haft utmärkta skådespelare och kan besätta sina roller väl.» — A.: »Rolerna ja — men inte bänkarna».

På musikmatinén. Löjtnanten: »Jag kan inte rätt urskilja; är det allegro eller allegretto?» — Damen: »Ja, jag kan inte heller se det på så långt håll.»

En blygsam konstnär var spanioren Emanuel Gutierrez. Han författade sjelf sin grafskrift, som hade följande lydelse: »Här hvilat don Emanuel Gutierrez, kapellmästare hos konungen, hans höge herre. Då han kom till himlen sade Gud till englarne: »Tyst nu och låten kapellmästare Gutierrez speå.»

Moderna tonsättare uppoffra formens skönhet för tankarnes frihet.

H. Ehrlich.

Sångläraren L. C. TÖRSLEFF,
som nu från Leipzig flyttat till Köpen-
hamn (Hovedvagtsgade n:o 8 vid Kon-
gens Nytorv), mottager der sängelever.

F. Frankel

&

C:os

Pianofabrik

rekommenderar sina tillverkningar af
solida, eleganta pianon och flyglar,
försedda med våra nya, **patenterade**
uppfinnningar, **prisbelönade** med hög-
sta pris.

Begagnade instrument tagas i byte.
Drottninggatan 38, Stockholm.

Festmarsch

för piano af **Gustaf Hägg**.

Denna vackra och ståtliga marsch
finnes nu att tillgå i godtköpsupplaga å
50 öre.

Svensk Musiktidnings förlag.

Kurs i **plastik** samt undervisning
i **sång** efter den italienska sång-
metoden i förening med **instude-
rande af roller**, med särskildt
afseende fäst vid fraserings och diktning,
meddelas af

Signe Hebbe

Sturegatan 24, Stockholm.

Ludwig van Beethoven,

vackert porträtt å kartong, finnes i
bok- och musikhandeln å **50 öre**.

Svensk Musiktidnings Expedition.

Musikalbum X

Pris 1 krona

fins till salu å Expeditionen, Kungstensgatan
56, 3 tr., samt i bok- och musikhandeln.

Innehåll: för piano: **G. Hägg**: Vals-Ara-
besk, **Karl Valentin**: Om Våren, **A. M.
Myrberg**: Berceuse, **H. Goetz**: Andantino
ur Sonatine op. 8, **G. F. Lange**: Melankoli;
sång med piano: **Gösta Geijer**: Harpoleka-
rens sång ur »Vapensmeden» af V. Rydberg
för baryton (e—e).

Skandinaviska Orgelfabrikens Kammarorglar,

hvarå de nyaste
uppfinnningar och
förbättringar till-
lämpas, äro af
våra förmästa
orgelkännare så-
väl i Stockholm
som i landsorten
enhälligt vitsor-
dade för att vara
de bästa i nor-
den tillverkade.
Prisbelönte i Kö-
penhamn 1888 (enda pris med medalj),
i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890
(första pris). Priskuranter sändas på be-
gäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god tek-
nisk och verkligt musikalisk utbildning,
meddelas af undertecknad till moderat
pris. Anmälan kan äfven ske skrift-
ligen.

Kungstensgatan 56, 3 tr.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och
3—4 e. m.

Frans J. Huss.

På Wilh. Hansens förlag (Köpenhamn)
har utkommit och finnes att tillgå
i musikhandeln:

Fyra dikter

af Carl Snoilsky,

satta i musik för en röst och

piano af Ika Peyron.

Hrr Sångare,

som vilja tillegna sig god tonbild-
ning och smakfullt föredrag,
erhålla lektioner till moderat pris.

Närmare meddelas å denna tidnings
byrå, Kungstensgatan 56, 3 tr.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen
första
pris, in- och
utrikes.

Pianinos

Beqväma
afbetalnings-
villkor.

Talrika vitsord
från framstående musici
och konstnärer, bl. a. från
Alfred Reisenauer, Professor
Franz Neruda, Alfred Grünfeld,
Moritz Rosenthal, Prof. Franz
Mannstädt, Dir. Aug. Körling, Mad.
Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru
Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass samt
Kungl. Musikaliska Akademien och Göteborgs
mera framstående musici och musiklärarinnor.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B, I.

Flyglar, Pianinos och Orgelharmoni-
er af de bästa svenska och utländska
fabriker i största lager till billigaste
priser under fullkomligt ansvar för In-
strumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepot för Blüthners
verldsberömda Flyglar, samt Rö-
nischs & Steinweg Nachfol-
gers utmärkte Pianinos.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga,
erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å
expeditionen

Innehåll: Harold Bauer (med porträtt).
— »Paradiset och Perin» af Robert Schu-
mann. — Algot I anges bok »Om sång» och
den deri framställda sångmetoden. — Komiskt
intermezzo från Harold Bauers konsertresor.
— Musikpressen. — Litet Musiklexikon. (Hu-
moresk). — Från scenen och konsertsalen. —
Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Hvar-
jehanda. — Annonser.

Svensk Musiktidning

utgifves 1898 efter samma plan som förut, innehållande populär läsning i musika-
liska ämnen, porträtter med biografier och musikbilaga. Tidningen utkommer såsom
förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris
af 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å Expeditionen,
Kungstensgatan 56, 3 tr., i bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor
i landsorten prenumereras bäst å posten. — OBS. Porträtt i N:o 1: H. K. H.
Kronprins **Gustaf** (Musik. akad:s preses), **Hildegard Werner**, i N:o 2
Kristina Nilsson de Casa Miranda, i N:o 3 **Leonard Bor-
wick**, **Anders Willman**, i N:o 4 **Willy Burmester**, **Arvid
Ödmann** (Tamino, Fernando, Zephoris, civil), i N:o 5 **Julius Günther**
och **Conrad Behrens**, i N:o 6 **Ossip Gabrilowitsch** i N:o 7 **J.
F. Törnwall** och **C. E. Södling** i N:o 8 **Ellen Gulbranson** som
Brünnhilde i »Valkyrian» och **Julius Schulhoff** i N:o 9 **John For-
sell**, i N:o 10 **Jakob Adolf Hägg**, i N:o 11 **Anna Thulin** och
Siegfried Saloman, i N:o 12 **Ingeb. von Bronsart**, i N:o 13
Oscar Lejdström, i N:o 14 **Emil Hartmann**.